

dne 30. dubna 1923 pod ztrátou lhůt a pod následky obživnutí celé původní pohledávky. Zaplatil mu teprve 16. května 1923 tento peníz až na 54 h. Odvolací soud právem shledal, že dlužník nezaplatil tento peníz včas ani úplně a že tím celá původní pohledávka obživla. Právní následky vyrovnání (§ 53 vyrov. říz.) nastávají právoplatným potvrzením vyrovnání soudem. Toto nastalo teprve po splatnosti první splátky. Tímto předpisem, však není vyloučeno, aby dlužník se nezavázal splatiti na vyrovnání pohledávek věřitelů částky již před pravomocí potvrzení. Dle §u 8 vyrov. říz. je dlužník pouze obmezen v právních jednáních ohledně svého majetku, není mu však odejmuta dispozice s ním. Zákon neustanovuje, že by neměl platiti svých dluhů. Právní jednání, předsevzatá proti uvedenému předpisu, jsou bezúčinná vůči věřitelům. Dlužník jim nemůže odporovati. Lze předpokládati, že dlužník i věřitelé měli při přijmutí vyrovnávacího návrhu na mysli, že do splatnosti první splátky bude vyrovnání právoplatně potvrzeno. Ale nestalo-li se to, neprodloužila se lhůta k první splátce až do právoplatného potvrzení. Nebyl-li si dlužník při vyrovnání vědom právních následků vyrovnání, rovná se to neznalosti zákona, která dle §u 2 obč. zák. neomlouvá. Na dovolatelovo tvrzení, že mu bylo vyrovnání vnuceno spolkem věřitelů, nelze bráti zřetele, protože v řízení v první stolici neodpíral vyrovnání tím, že by snad bylo neplatné pro nedostatek svobodného souhlasu (§ 870 obč. zák.). Odvolací soud právem poukázal k tomu, že dlužník mohl složit první splátku na soudě, měl-li pochybnosti o tom, zda bude vyrovnání potvrzeno. Dovatel neprávem tvrdí, že složení by bylo bývalo odmítnuto, protože by nebylo podmínek §u 1425 obč. zák. Vždyť zákon připouští složení na soudě nejen z důvodů výslovně v něm uvedených, nýbrž i »z jiných důležitých důvodů«. A soud má složení přijmouti, aniž by podrobně zkoumal jeho oprávněnost. Rovněž poukazuje odvolací soud právem k tomu, že dlužník měl první splátku zaplatiti přímo věřiteli, nebo jeho zmocněnci. Použil-li k tomu za prostředníka nezmocněného peněžního ústavu, a nastal-li tím průtah, jdou následky na jeho vrub. Odvolací soud tedy uznal právem, že dlužník nesplnil včas své povinnosti. Rovněž právem uznal, že jí nesplnil úplně. Peníz 54 h při pohledávce 221 Kč 04 h je sice nepatrným, ale věřitel jest oprávněn žádati celou pohledávku (§ 1413 obč. zák.). Tvrzení žalovaného, že by snad byl dodržením splátky nadřezoval soukromým věřitelům proti eráru, není odůvodněno. Vždyť vyrovnání s věřiteli nemá vlivu na povinnost dlužníkovu zaplatiti úplně všechny veřejné dávky (§§ 23 a 46 vyrov. říz.). Z těchto úvah plyne, že žalovaný nedodržel smluvených podmínek vyrovnání, že tím nastala ztráta lhůt a oživla původní pohledávka.

Čís. 3845.

Nároku na mzdu po dobu čekací (§ 1155 obč. zák.) lze se vzdáti pouze pro minulost, nikoliv však pro budoucnost. Ustanovení §u 1155 obč. zák. vztahuje se i na živnost stavitelskou a nepředpokládá na zaměstnavatelově straně zavinění.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, R I 373/24.)

Žalobu zaměstnance na zaměstnavatelku, by mu byla zaplacená mzda i za dobu, kdy nebylo pro něho práce, **p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** zamítl, **o d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. **N e j v y š š í s o u d** nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Je zjištěno, že žalobce byl u žalované společnosti zaměstnán jako polír za týdenní mzdu a proti měsíční výpovědi, že poprvé dne 25. února 1923 a pak opět nastal případ, že nebylo pro něho práce, a že za pracovního poměru bylo s ním ujednáno, že nemá nároku na náhradu za dobu čekací, t. j. za onu dobu, kdy pro něho práce nebylo. Že žalobce byl ochoten, konati sjednanou práci i v těchto dobách, o tom nebylo sporu. Žalobní žádost, aby žalobci zaplacená byla žalovanou firmou ujednaná mzda také za tyto doby čekací, prvý soud zamítl vzhledem k tomu, že se žalobce tohoto nároku oním ujednáním vzdal. Ale prvý soud přehlédl, že podle §u 1164 obč. zák. v úpravě zákona ze dne 21. prosince 1921, čís. 497 sb. z. a n., nabyvšího účinnosti dnem 31. prosince 1921, obsahuje § 1155 obč. zák. právo vízící a že proto smlouvy a dojednání, pokud jimi má býti zrušeno nebo omezeno oprávnění zaměstnancovo, plynoucí z tohoto ustanovení zákona, jsou nicotnými (§ 879 obč. zák.). Podle §u 1155 obč. zák. přísluší zaměstnanci plat i za práce, jež nebyly konány, když byl ochoten, je konati, a bylo mu v tom zabráněno okolnostmi, jež jsou na straně zaměstnavatelově. Dle toho jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že žalobce mohl se platně vzdáti sporného nároku za dobu minulou, že však vzhledem k vízícím ustanovením §u 1155 obč. zák. tohoto oprávnění platně vzdáti se nemohl pro dobu budoucí, a že je tudíž pro posouzení opodstatněnosti žalobního nároku, pokud jest ještě sporným, rozhodna skutečnost, kdy se stalo ujednání, dle něhož žalobce, jak zjištěno, se vzdal nároku na mzdu za tak zvanou čekací dobu. Jelikož tato skutečnost zjištěna nebyla, jest řízení kusým a bylo je třeba doplniti. Nepochybil proto odvolací soud, zrušiv rozsudek prvního soudu a vrátiv věc procesnímu soudu první stolice k jednání a vynesení rozsudku. K vývodům stížnosti se ještě podotýká, že ustanovení §§ 1155 a 1164 obč. zák. nečiní výjimek ve prospěch živnosti stavitelské, že § 1155 obč. zák. nepředpokládá zavinění zaměstnavatelova a že nevadí, že žalobce teprve v odvolání poukázal na ustanovení §u 1155 obč. zák., v první stolici tohoto zákona zvlášť se nedotknuv, neboť mohl předpokládati, že soud zákony zná.

Čís. 3846.

Prohlášení za mrtva.

Pro počátek dvouleté lhůty §u 1 zákona ze dne 31. března 1918, čís. 128 ř. zák., není rozhodno, kdy poslední zpráva o neznámém došla, nýbrž z které doby pochází.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, R I 378/24.)